

Triplă bucurie în Dealul Patriarhiei

Prăznuirea Sfântului Dimitrie cel Nou, aducerea moaștelor Sfintei Filofteia de la Argeș și canonizarea Sfântului Ierarh Dionisie Erhan – aceasta a fost agenda duhovnicească a zilei de 27 octombrie. Colina Bucuriei a fost plină de creștini, soborul de ierarhi a ținut o slujbă de zile mari, iar canonizarea unui Episcop (din Basarabia) cu viață sfântă a fost prilej de sărbătoare. Așadar, un păstor retras la singurătate și asceză, o copilă omorâtă de tatăl ei pentru faptele de milostenie și un arhieru-senator cu o viață greu încercată de vicisitudinile istoriei recente – iată trei tipologii ale trăirii în Hristos pe care oamenii le prețuiesc și cărora li se închină cu smerenie și devotament.

La ceremonia canonizării au participat reprezentanți ai Mitropoliei Chișinăului (Patriarhia Rusă) și ai Mitropoliei Basarabiei

(Patriarhia Română). Între cei evidențiați de Preafericitul Patriarh Daniel s-a numărat Episcopul Veniamin al Basarabiei de Sud, cel care a inițiat demersurile de canonizare a ierarhului Dionisie Erhan.

„Ne-am mirat și noi, ne-am surprins că în timp de un an a făcut tot ce a trebuit: și slujbă, și acatist, tot ce a fost necesar pentru canonizare”, a precizat Patriarhul Daniel, amintind că Sfântul Dionisie al Cetății Albe este ocrotitorul Eparhiei Basarabiei de Sud.

Totodată, maica Epistimia Goncarencu, stareța Mănăstirii Suruceni (locul unde au fost descoperite moaștele Sfântului Dionisie), și arhimandritul Porfirie Dobre, starețul Mănăstirii Sireți, au primit Ordinul „Sfinții Împărați Constantin și Elena”.

(Redacția)

Foto: Basilica.ro

BASILICA.RO

EDITORIALUL CREDINȚEI

Doi „bunici”, două „nepoate”...

Răzvan BUCUROIU

Totdeauna m-au emoționat, suplimentar, viețile sfinților-copii, ale celor care s-au mutat la Ceruri la vârste fragede, lăsând în urma lor o dâră de sfințenie. Biografii stelare de tineri curajoși, de tinere curate ca lacrima, de copile nevinovate, de băietani neclintii în convingerile lor... Să vezi sfințenia în acțiune este oricând și oricum impresionant, însă să vezi sfințenia dublată de tinerețe, curăție și entuziasm este cea mai frumoasă priveliște a devenirii și împlinirii umane.

Două sfinte tinere, cu trupuri micuțe și vieți curate, am cinstit în zilele lui octombrie. Pe Cuvioasa Parascheva de la Iași și pe Sfânta Filofteia de la Curtea de Argeș. Pe prima, la Iași – în timpul unui imens pelerinaj. Pe cea de a doua, la București, care a venit „în vizită” la un bătrân venerabil: Sfântul Dimitrie cel Nou Basarabov. Dar și Sfânta Parascheva a primit la Iași vizita unui bunicuț, sosit acolo pe Calea Sfinților: Sfântul Spiridon, Episcop la Trinitunde, mare făcător de minuni. Iată, așadar, cum s-au format „perechile” cerești, deși au trăit pe pământ în timpuri diferite: un bunic și o nepoată, laolaltă spre închinare și cinstire, spre bucuria oamenilor și spre slava lui Dumnezeu!

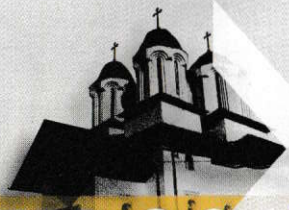
Ce ne arată nouă aceste întâlniri în lumina harului? Faptul că sfințenia nu are vârstă, că este o mostră a eternității, că fiecare din noi avem dreptul și obligația morală la dobândirea raiului. Asta e!

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

CUPRINS

NOIEMBRIE 2019

MAGAZIN ILUSTRAT / LUMEA CREDINȚEI an XVII, nr. 11 (196)

Credința la români

Popasuri duhovnicești:
Mănăstirea Văratice la hotarul
dintre două anotimpuri

6

Reportaj: Sfântul nostru
Dimitrie din Basarabi...

12

File de jurnal: Ortodoxia —
între cazacioc și sirtaki

20

Credința în lume

Reportaj: Sfântul Filumen,
un sfânt martir
al zilelor noastre

42

Urme creștine: Un colț
din Provence în anul 2019

46

Confluente: În Suedia,
cu și despre țărănul român

50

Orientări de credință

Interviu: Avera bunei educații:
succes pământesc,
dobândă cerească

60

Sic cogito:
Devenirea spirituală

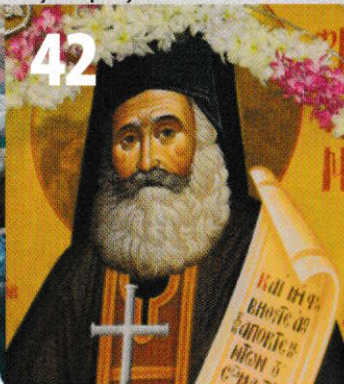
64

Puncte de vedere: Arta
Părintelui Arsenie Boca

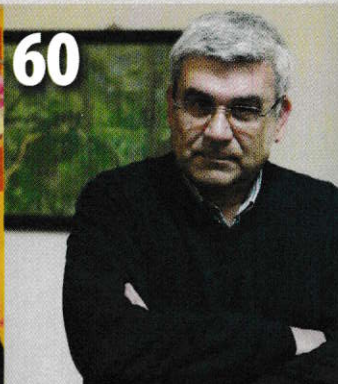
67

6

42

60

Dragi cititori,

Avem o veste foarte bună: pe site-ul nostru (www.lumeacredintei.com) a apărut opțiunea de a putea vizualiza revistele noastre în format electronic. Așadar, orice persoană din orice țară, la orice oră poate vizualiza orice număr dorește din revistele noastre, în format pdf, la un preț mai mic decât varianta tipărită. Această facilitate sperăm să fie accesată în primul rând de românii creștin-ortodocși din diaspora, în condițiile în care costurile serviciilor poștale au crescut enorm. Plata se face printr-un site specializat, în condiții de siguranță deplină.

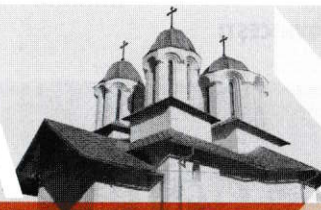
Lectură plăcută!

Redacția

www.lumeacredintei.com

CREDINȚA

LA ROMÂNI

MAGAZIN ILUSTRAT / LUMEA CREDINȚEI

Popasuri duhovnicești

Mănăstirea Văratice la
hotarul dintre două
anotimpuri

6

Reportaj

Sfântul nostru
Dimitrie din Basarabi...

12

File de jurnal

Ortodoxia —
între cazacioc și sirtaki

20

Mănăstirea Văratîc la hotarul dintre două anotimpuri

După ani și ani, am poposit la Văratîc într-o zi întomnată, în care razele de soare blând coborau printre florile înrourate care înveșmăntează vatra monahală. Am regăsit pacea adâncă a bisericii, unde de-a dreapta și de-a stînga au apărut două racle cu moaște ale sfinților Iosif de la Văratîc și Gheorghe Pelerinul, sfinți care veghează pacea adâncă a slujbelor mănăstirești. Maica Iosefina, stareța acestei sfinte mănăstiri, rostuieste bunul mers al vieții monastice a celor 380 de măicuțe care viețuiesc în Mănăstirea Văratîc. Viața duhovnicească a acestora se continuă însă cu minunate ascultări pe care maicile le au la Centrul Cultural Spiritual Văratîc, Muzeul mănăstirii, Căminul pentru persoane vârstnice „Cuvioasa Nazaria”, Atelierul de broderie, Atelierul de pictură, Brutăria și alte rucodelii.

Biserica precum o mireasă și vatra monastică a Văratîcului

Biserica Adormirea Maicii Domnului este o fericită îngemănare a stilului moldovenesc cu elemente noi, apărute în Moldova în preajma secolelor al 18-lea și al 19-lea. Aceasta se află în centrul curții interioare a mănăstirii, albă și zveltă, fiind zidită din piatră de râu și din cărămidă. Biserica este construită în formă de navă, având pridvor, naos, pronaos și altar, pronaosul și naosul fiind despărțite de un zid susținut de două impunătoare coloane. Pridvorul are intrarea pe perețele sudic al bisericii, fiind acoperit cu două calote sferice, susținute de un singur arc longitudinal și de alte două arce laterale, care sporesc impactul vizual. Privită din exterior, biserica înveșmântată în alb imaculat este prevăzută cu trei turle, cu acoperiș în formă de clopot. Din cerdacul chiliei în care am fost găzduită trăiesc senzația că am în față un tablou care întruchipează veșnicia.

După această panoramă a clădirii bisericii, m-am oprit în fața statuii de bronz a Sătei Brâncoveanu (fiica lui Teodor Balș și a Zoei Rosetti-Balș), care a dăruit mare parte din odorele liturgice ale mănăstirii și multe alte ajutoare materiale necesare vieții monastice. De aici priveliștea este completă, fiind inundată într-o mare de flori și verdețuri. Apoi am ajuns la clopotnița mănăstirii, care este amplasată la 70-80

de metri mai spre Est de biserică, fiind o construcție din zid, cu aspect impunător, prevăzută cu un turn masiv, al cărui acoperiș este asemenea unei mitre arhieresti. Aici se află Paraclisul Sfântului Ierarh Nicolae, al cărui interior a fost refăcut între anii 1903 și 1909, catapeteasma și interioarele sale fiind pictate de ieromonahul Eftimie Obrocea. Clopotnița este cuprinsă în corpul de chilii pe două nivele, cu o prispă imensă, care se sprijină pe mai multe șiruri de coloane din lemn. Tot aici se află un atelier de pictură,

unul de croitorie și un impresionant atelier de broderie.

380 de măicuțe sub oblăduirea maicii starețe Iosefina Giosanu

Niciodată nu mi-a fost dat să văd atâtea măicuțe la un loc. Este o senzație pe care nu o pot descrie, dar am trăit-o cu bucurie. Deși mănăstirea are trei biserici în care se slujește permanent, acestea par a fi neîncăpătoare. Maica Iosefina, stareța acestei sfinte mănăstiri, este tot

timpul în mijlocul lor și ceea ce m-a impresionat cel mai mult a fost faptul că aceasta se sfătuiește cu obștea în tot ceea ce face.

Deși are în grijă atâtea suflețe, măicuța stareță își face timp, numai sfinția sa știe cum, să stea de vorbă cu toți cei care o caută pentru sfat sau pentru cine știe ce alte probleme administrative. Eu am avut privilegiul de a o asculta ore în șir, savurând povestea de viață a unei copile călugărite la numai 14 ani, care a cunoscut urcușul monastic lângă maica Nazaria, fosta stareță a mănăstirii, de la care a deprins toate tainele și bucuriile călugăriei. Toate acestea le-am adunat într-un interviu, pe care cu bucurie îl voi insera în paginile revistei noastre. Tot pentru cititorii noștri am pus deoparte și alte reportaje

Maica stareță Iosefina

și interviuri, începând cu ascultările din obște până la viețuiri monastice cu totul deosebite.

La Centrul Cultural Spiritual al mănăstirii, am avut bucuria de a mă reîntâlni, după mulți ani, cu maica Macrina, care ani de zile a avut ascultare la Ierihon și care se îngrijește de păstrarea tezaurului cultural de la Văratice. În Căminul pentru persoane vârstnice „Cuvioasa Nazaria” am surprins bucuria unor bătrâni care trăiesc într-un mediu deosebit, beneficiind de asistență religioasă, psihologică, medicală și de dragostea și purtarea de grijă a micii Filumena, care le este alături în fiecare clipă.

Ca o încununare a tot ceea ce am trăit la Văratice, am luat cuvânt de învățătură de la două măicuțe de 84 de ani, maica Veronica și maica Filofteia, pentru care viața monahală a avut un traiect dăltuit în sfaturile duhovnicilor pe care măicuțele i-au avut: Părintele Paisie Olaru, Părintele Cleopa, Patriarhii Justin și Teoctist.

Cuviosul Iosif Isihastul și Sfântul Gheorghe Pelerinul, sfinții ocrotitori ai mănăstirii

Slujbele din mănăstiri-le ortodoxe au ceva special, aducător de pace și adâncă trăire. În biserica Adormirea Maicii Domnului a Mănăstirii Văratice te simți în altă lume: în față, Sfântul Altar, care înveșmăntează taina atâtor Sfinte Liturghii; în

Racla cu moaștele Sfântului Gheorghe Pelerinul

dreapta, racla cu moaștele Sfântului Iosif de la Văratice; în stânga, racla cu moaștele Sfântului Gheorghe Pelerinul.

Ucenic al Sfântului Paisie, Cuviosul Iosif a fost un vrednic misionar al Bisericii noastre și înnoitor al vieții monahale. Acesta a contribuit la organizarea mai multor mănăstiri din munții Neamțului și a asigurat îndrumarea duhovnicească a sute de maimci, precum și a numeroși anahoreți care au viețuit la Sihla și în zona Râpei lui Coroi. Pentru viața sa sfântă, Dumnezeu l-a înzestrat pe Cuviosul Iosif cu darul facerii de minuni și al izgonirii duhurilor necurate. Prin rugăciunile sale, erau vindecați mulți creștini de bolile sufletești și trupesti. De la Cuviosul Iosif

Isihastul se păstrează un Tipic al rugăciunii inimii, pe care acesta îl urma alături de ucenici. Pentru faptele și viața sa plină de sfințenie, Biserica noastră îl cinstește pe Sfântul Cuvios Iosif de la Văratice în rândul sfinților cuvioși români din ținutul Neamțului, binecuvântat de Dumnezeu cu multe vetre monahale.

Sfântul Gheorghe Pelerinul, cunoscut de credincioși drept Moșul Gheorghe, a avut o viețuire atipică. După ce a trăit 14 ani în căsnicie, cu încuviințarea soției sale, a plecat în pelerinaj la Ierusalim. Permanent a avut asupra sa *Evangelhia* și *Psaltirea*. Acolo a rămas 40 de zile, mergând de trei ori pe zi la Sfântul Mormânt, după care a ajuns la peștera Sfântului